

בס"ד. ר"ד אור ליום ה', י"ג ניסן*, ה'תשי"א.

בלתי מוגה

א. [כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה להרש"ל¹ לעבור לפני התיבה, ולאחרי תפלת ערבית, צוה עליו להתוועד עם הקהל.

וסיפר הרש"ל בשם אביו — שהי' בעת הסתלקות כ"ק אדמו"ר הצ"צ — שכ"ק הרה"ק מהרי"ל נ"ע לא הי' בליובאוויטש בעת ההסתלקות², ובבואו לליובאוויטש אמר: רבי כזה — עוד לא הי'. שורה אחת בדרושי החסידות שלו — יכולים לעשות ממנה מאמר שלם! והוסיף כ"ק אדמו"ר מהר"ש: לא רק שורה אחת, אלא אפילו תיבה אחת! ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:]

דרושי החסידות של הצמח-צדק הם הון רב.

עדיין לא למדתי את כולם בעיון הראוי ("איך האָב נאָך ניט אַלץ דורכגעטאָן"), כי אם בהשקפה ראשונה ("מערניט ווי דורכגעקוקט"), אבל, מהחלק שלמדתי בעיון הראוי ("פון דעם וואָס איך האָב דורכגעטאָן"), יכולני לומר שכל הגה"ה היא הון רב.

ב. ראיתי בביכל חסידות³ בנוגע להמבואר בתניא⁴ ש"האבות הן הן המרכבה"⁵, שמוסיף שם שגם בעת השינה היו בכחינת מרכבה.

— כ"ק⁶ אדנ"ע אמר פעם לנכדתו הרבנית שינדל⁷ [בת-הזקונים של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שבני-הבית אהבו לשחק ולהשתובב ("אַ רייץ

באריכות, היתה אפשרות להכיר מסגנון המאמר מיהו בעל המאמר, אבל כיון שהמאמר הוא בקיצור* קשה להכיר.

(4) פכ"ג. פל"ד. פל"ט.

(5) ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו. זח"ג רנו, ב.

(6) ראה גם תו"מ ח"א ע' 101.

(7) ראה אודותה — סה"ש תרפ"א ע' 23 הערה 26. וש"נ.

(* יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר הצמח-צדק.

(1) הרה"ח ר' שמואל הלוי לעוויתין — ראה אודותו סה"ש תרפ"ה ע' 85 הערה 12. וש"נ.

(2) ראה גם תו"מ — רשימת היומן ע' רפג: "בעת הסתלקות הצמח-צדק לא הי' מהרי"ל בליובאוויטש, ורק אחרי חג הפסח חזר מנסיעתו".

(3) מסופקני אם הוא של הצמח-צדק או של אדמו"ר האמצעי — אילו הי' המאמר

(* נדפס במאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקמ. וש"נ.

טאָן זיך") עמה, והיתה רגילה לאכול על שולחנו של זקנה כ"ק אדנ"ע] שתעשה כל דבר לכבוד שבת, לאכול לכבוד שבת, לטייל לכבוד שבת, וכיו"ב. והשיבה, שביכלתה לעשות כל דבר לכבוד שבת, חוץ משינה, לישון לכבוד שבת, כיון שאינה מבינה איך אפשר לישון לכבוד שבת: בעת השינה — ישנים ("ווען מ'שלאָפֿט, שלאָפֿט מען דאָך"), ואיך יכולים אז לעשות דבר לכבוד שבת?! ...

ג. [הרש"ל אמר שכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע הי' נוהג לעבור לפני התיבה ביאָרצייט של הצ"צ, אבל לא ביאָרצייט של הרביים שלפניו. וכן הי' כ"ק אדמו"ר (מהור"י"צ) זי"ע נוהג לעבור לפני התיבה ביאָרצייט של אדמו"ר מהר"ש, ולא ביאָרצייט של הרביים שלפניו. ושאל אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א טעם הדבר, והשיב כ"ק אדמו"ר שליט"א:]

הטעם לעבור לפני התיבה גם ביאָרצייט של זקנו (ולא לפני"ז) הוא — משום כיבוד אב, שבוזה נכלל גם שמירת היאָרצייט של האב, לעבור לפני התיבה ביום היאָרצייט של אבי אביו, כשם שאביו הי' עובר לפני התיבה ביום זה.⁸

ד. [א' שאל אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א אם אפשר ליתן לנכדיו הקטנים בחג הפסח מצות של מכונה ("מאָשינאָווע מצות"), והשיב כ"ק אדמו"ר שליט"א:]

בנוגע לשרוי' או שאר הידורים — יכולים להקל ("מאָכט ניט אויס")⁹, אבל לא בנוגע למצות של מכונה¹⁰, כי מצה ענינה אמונה (מיכלא דמהימנותא¹¹), וצריכים לעבוד על זה כבר מקטנות ("פון קינד'ווייז־אָן"). — בנוגע לענין האמונה שנעשה ע"י אכילת מצה מובא בחסידות¹² שזהו ע"ד מארז"ל¹³ "אין התינוק יודע לקרות אבא כו' עד שיטעום טעם דגן". ופשוט, שאין הכוונה בזה למצות של מכונה ("מאָשינאָווע מצות")! ...

10) ראה גם אג"ק ח"א ע' חצר. וש"נ.
11) זח"ב קפג, ב.
12) לקו"ת צו יב, ב. יג, ד. ובכ"מ.
13) ברכות מ, סע"א.

8) ראה גם סה"מ תשי"א ע' 301 ובהערה
12 שם. וש"נ.
9) ראה גם התוועדות תשמ"ח ח"ג ע'
111 הערה 258.